

SS

2087

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
MUSIC (Tabla) (Theory)
(Punjabi, Hindi and English Versions)
(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 60

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 038 ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।
- (v) ਭਾਗ-I ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ 7 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਭਾਗ-II ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 60-80 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਭਾਗ-III ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 4 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ 150-200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਭਾਗ-I

1. ਉਸਤਾਦ ਜ਼ਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੌਣ ਸਨ ?
2. ਤਬਲੇ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ।
3. ਪੰ. ਸ਼ਾਮਤਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਕਿਸ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ ?
4. ਸਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
5. ਇੱਕਤਾਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਕਿਹੜਾ ਬੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
6. ਝਪਤਾਲ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
7. ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਾਲ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਭਾਗ-II

8. ਪਰਨ ਜਾਂ ਰੇਲੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ ।
9. ਯਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।
10. ਤਬਲੇ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਘਰਾਣੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ ।

11. 'ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਲੈਅ ਦਾ ਮਹੱਤਵ' ਲਿਖੋ ।
12. ਨਗਮੇ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।
13. ਤਬਲੇ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? ਵਰਨਣ ਕਰੋ ।
14. ਝਪਤਾਲ ਜਾਂ ਇੱਕਤਾਲ ਨੂੰ ਤਿਗੁਣ ਅਤੇ ਚੌਗੁਣ ਲੈਅਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।
15. ਤਿੰਨਤਾਲ ਦਾ ਪਰਿਚੈ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਠੋਕਾ ਤਾਲ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ।
16. ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਜਾਂ ਝਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਇਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲਟਾ ਲਿਪਿਬਧ ਕਰੋ ।
17. ਤਿੰਨਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਲਿਪਿਬੱਧ ਕਰੋ ।
18. ਦੀਪਰੀਦੀ ਅਤੇ ਧਮਾਰ ਤਾਲਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ ।

ਭਾਗ-III

19. ਪੰ. ਕੰਠੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸਤਾਦ ਜ਼ਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਲਿਖੋ ।
20. ਤਬਲੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਬਠਾਰਸ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ ।
21. ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਜਾਂ ਝਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਨ ਅਤੇ ਰੇਲਾ ਤਿਹਾਈ ਸਮੇਤ ਲਿਪਿਬੱਧ ਕਰੋ ।
22. ਦੀਪਰੀਦੀ ਜਾਂ ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਿਚੈ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕਗੁਣ, ਦੋਗੁਣ, ਤਿਗੁਣ ਅਤੇ ਚੌਗੁਣ ਵਿੱਚ ਲਿਪਿਬੱਧ ਕਰੋ ।